

Број 1-4/2002 Тема: Избори

Садржај:

Уводник

Милан Јовановић

Политичке последице изборне реформе

Александра Сајц

Изборни апстиненти против фасадне демократије

Милан Јовановић

Изборне реформе - случај Србија

Марио Брудар

Избори на Косову 1990. - 2000.

Драгана Антонијевић

Политички симболи у предизборној кампањи Војислава Коштунице 2000. године

Џеб И. Адамс

Српска транзиција кроз призму неуспешних председничких избора 2002. - 2003.

Ђорђе Вукадиновић

Децембар 2003: Алтернативно пролеће српске демократије

Антонић Слободан

Србија међу изборима: од скупштинских избора 2003. до председничких избора 2004.

Бранко Радун

Како је Србија добила првог "постполитичког председника"

Александра Костић

Председнички избори 2004: један феноменолошки приказ

Истраживања

Зоран Стокић

Положај интерно расељених лица са Косова и Метохије

Огледи

Бојан Димитријевић

Србија између европске демократије и балканског синдрома

Миле Савић

Интелектуалац и глобална политика

Сучељавања

Владимир В. Водинелић

Поводом једне (не)могуће примене принципа правног савладавања прошлости

Осврти

Миодраг А. Јовановић

Нестанак бивше Југославије у светлу међународног јавног права (Петер Радан, The Break-up of Yugoslavia and International Law)

Бранислав Милошевић

Демократија за 21. век (Fareed Zakaria: The Future of Freedom)

Прикази

Зоран Константиновић

Проширење Европске заједнице на исток: два супротна мишљења

(Erhard Busek: Die Europäische Union auf dem Weg nach Osten, Hannes Hofbauer: Osternweiterung. Vom Drang nach Osten zur peripheren EU-Integration)

Славиша Орловић

Систем против човека

(Војислав Становчић, Власт и слобода)

Мићо Савић

Самозаборав Европе

(Симо Елаковић, Расправе о Европи и филозофији - ка критици обичајносног ума)

Данијела Здравковић

Савремени Балкан између прошлости и будућности
(Љубиша Р. Митрови, Савремени Балкан у кључу социологије друштвених промена)

Маријана Мартиновић

Глобализација: за или против?

(David Held & Anthony McGrew (2002): Globalization / Anti-globalization)

Драган Петровић

У вихору глобализације

(Време глобализације: зборник, приредио Милош Кнежевић)

Сузана Игнатовић

Крај почетка постсоцијалистичке трансформације у Србији

(Србија крајем миленијума: разарање друштва, промене и свакодневни живот)

Јован Ћирић

Како излечити социјалну рак-рану

(Слободан Вуковић, Корупција и владавина права)

Резимеи:

Милан Јовановић

ПОЛИТИЧКЕ ПОСЛЕДИЦЕ ИЗБОРНОГ ПРАВА

Сажетак: Аутор анализира изборне системе као правило одлучивања и правило представљања, указујући на проблеме класификације различитих варијанти већинског и пропорционалног изборног система. Изборну јединицу, изборни праг, начин гласања и формула транспоновања гласова у мандате - аутор потенцира као елементе изборног система који имају највећи утицај на политичке последице изборног система, на страначки систем, парламент, владу, итд. Интерпретацијом изборног детерминизма Дивержеа, Реа, Лијпхарта, Сарторија и Нолена указује се на теоријску и емпиријску аргументацију консеквенци различитих изборних система, њихових предности и недостатака. Једноставност, партиципација, агрегација и ефективност, репрезентација и легитимитет - критеријуми су вредновања очекиваних и реалних консеквенци изборног система којима аутор пореди различите врсте изборних модела, указујући да су изборне реформе парцијалне, страначки мотивисане, без јасних циљева, што често резултира комбиновањем противречних елемената који производе супротне ефекте од жељених.

Кључне речи: изборни системи, изборна јединица, изборни праг, транспоновање гласова у мандате, политичке последице изборног права, изборне реформе

Александра Сајц Антонић

ИЗБОРНИ АПСТИНЕНТИ СУ ПРОТИВ ФАСАДНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ

Прилози за разумевање избора у Србији

Сажетак: Трагајући за реалнијим појмовно-методским оквиром за истраживање изборног понашања у пост-комунистичким земљама, у тексту говорим пре свега о бирачима у Србији, и деведесетим годинама минулог века. Уочени континуитет, како у погледу концептуализације гласа, тако и потискивања изборних апстинената у истраживањима и литератури, може да води до искривљене представе о бирачком телу као целини, па и до погрешних процена његове зрелости за демократију. Стога расте значај ширег поимања гласа (осим као израза подршке најбољој странци), и чешћег укључивања апстинената у анализе (и кад нису непосредни предмет истраживања). Тада би могло да се реалније и прецизније изучава како прошло тако и, што је можда још значајније, будуће понашање бирача у Србији, па и да се дубље разумеју резултати избора са краја 2003. године. При томе, постојаност демократије зависиће неумитно не само од бирача него и од странака.

Кључне речи: апстиненти, бирачко тело као целина, демократија, странке

Милан Јовановић

ИЗБОРНЕ РЕФОРМЕ - СЛУЧАЈ СРБИЈА

Сажетак: Србија је у једној деценији применила готово све најраспрострањеније варијанте изборних система. Само два изборна циклуса за централно представничко тело одржана су по истом изборном систему. Последице изборног права по страначки

систем, функционисање парламента и владу нису биле у складу са оцењивањима странака, а реформе изборног система биле су окосница страначких конфликта у последњој деценији. Ниједан изборни систем није испунио више од две функције од оних које се од њега очекују: једноставност, партиципацију, агрегацију и ефективност, репрезентацију и легитимност. Све изборне реформе биле су под снажним притиском страначких интереса. Сада се, поред потребе за целовитом реформом свих елемената изборног права, пажња фокусира само на евиденцију бирача, висину изборног прага и тестирање јавности за прихватање неке варијанте комбинованог већинско-пропорционалног модела. Аутор износи предлоге за израду евиденције бирача; указује на проблеме које по фрагментацију страначког система може имати смањивање изборног прага и износи предлоге за смањивање "уцењивачког" потенцијала малих странака; упозорава на последице које може произвести увођење рововског изборног модела.

Кључне речи: изборни систем, политичке последице изборног права, изборна реформа, евиденција бирача, изборни праг

Марио Брудар

ИЗБОРИ НА КОСОВУ 1990. - 2000.

Сажетак: Избори на Косову и Метохији у овом периоду имају, сматра аутор, четири карактеристике: бојкот Албанаца, подршка српског становништва Милошевићу и социјалистима, партијска незаинтересованост и неорганизованост опозиције за Косово и изборна крађа социјалиста. Наведене карактеристике омогућиле су социјалистима да Косово и Метохија десет година буде њихов резервоар гласова из кога су захватили према потребама и тако остајали на власти. Аутор у кратким цртама, објашњава разлоге за сваку од карактеристика, а преко сажетих описа и анализе избора од 1990. до 2000. године указује на примере изборних крађа на Косову које су својим размерама довеле у питање регуларност свих избора одржаних у Милошевићевој Србији.

Кључне речи: избори, социјалисти, крађа, манипулација, Милошевић, Срби, опозиција

Драгана Антонијевић

ПОЛИТИЧКИ СИМБОЛИ У ПРЕДИЗБОРНОЈ КАМПАЊИ ВОЈИСЛАВА КОШТУНИЦЕ

Сажетак: У овом раду размотриће се улога и значење неких симболичких и традицијских елемента који су били присутни у говору и понашању г. Војислава Коштунице током предизборне кампање, на јесен 2000. године. Политички симболи проистицали су из најмање две равни: из одабраног корпуса историјске, народне и демократске традиције српског друштва, запостављене током друге половине 20. века и на чију је обнову позивао г. Коштуница; и с друге стране, на димензију трансцедентног као ослонаца у успостављању легитимитета власти.

Кључне речи: предизборна кампања, политички легитимитет, политички ритуал, политички симболи, историјска, национална и демократска традиција, трансцедентна референција у политичком цину

Џеб И. Адамс

СРПСКА ТРАНЗИЦИЈА КРОЗ ПРИЗМУ ПРЕДСЕДНИЧКИХ ИЗБОРА 2002. - 2003.

Сажетак: Циљ овог рада је да размотри разлоге због којих Србија у више наврата није успела да изабере председника, а затим и да покуша да процени да ли та немогуност, као што се то на Западу оцењује, нужно води у демократску стагнацију. У првом делу бавимо се политичким наслеђем Србије, настојећи да установимо има ли Србија демократску традицију. Други аспект овог рада тиче се српске политичке културе. Стога ћемо у овом делу утврдити да ли савремену српску политичку културу одликује историјом условљени ауторитарни конформизам, или је пак краси рационалност у доношењу одлука. У последњем делу рада, фокус ће бити померен на период

рашчаравања (disenchantment/Entzauberung). Појам рашчаравања најбоље се може описати као социјални пад након првобитне еуфорије - у овом случају, након уклањања бившег председника Слободана Милошевића и доласка на власт нове продемократске владе - што је и основни разлог због којег српско бирачко тело током 2002. - 2003. године није могло да изабере председника.

Кључне речи: избори, транзиција, политичка култура, рашчаравање

Ђорђе Вукадиновић

Децембар 2003: Алтернативно пролеће српске демократије

Сажетак: У овом чланку аутор анализира резултате парламентарних избора из децембра 2003. и околности које су довеле до формирања владе Војислава Коштунице. Ауторова је теза да је исход децембарских парламентарних избора у суштини одлучен током серије неуспешних председничких избора, закључно са оним новембарским, на којима је радикал Томислав Николић поразио кандидата ДОС-а, Драгољуба Мићуновића. Такође, констатује се да су ови парламентарни избори били први заиста слободни, демократски и фер избори које је Србија имала, што је, уз окончање владавине ДОС-а, и њихова најзначајнија, незаслужено занемарена карактеристика. Најзад, аутор закључује да је, упркос релативно лошем изборном резултату, као и распрострањеној неверици у погледу његових лидерских способности, Војислав Коштуница веома ефектно успео да разреши постизборну политичку кризу и тако за себе и своју странку обезбеди нови политички почетак.

Кључне речи: Србија, избори, парламент, влада, демократски блок, ДОС, СРС, ДСС, Коштуница

Слободан Антонић

СРБИЈА МЕЂУ ИЗБОРИМА: ОД СКУПШТИНСКИХ ИЗБОРА 2003. ДО ПРЕДСЕДНИЧКИХ ИЗБОРА 2004.

Сажетак: Рад објашњава политички развој догађаја у Србији између скупштинских избора 2003. и председничких избора 2004. године. Два кључна догађаја у којима се препознаје стратешко понашање главних политичких актера у Србији јесу: 1. образовање коалиционе владе, након скупштинских избора 2003, и 2. стварање политичких коалиција уочи председничких избора 2004. Понашање актера и бирача објашњава се постојањем трију главних линија расцепа у политичком тлу Србије. Две дубље линије расцепа назване су "Ђинђићевом линијом" (на левици) и "Милошевићевом линијом" (на десници), док је она плића линија раздвајања (у центру) названа "Коштуничином осом". Општи закључак је да ће ови раседи вероватно и убудуће суштински одређивати понашање политичких актера у Србији.

Кључне речи: изборне коалиције, послеизборне коалиције, расцепи

Бранко Радун

ПРЕДСЕДНИЧКИ ИЗБОРИ 2004.

Како је Србија добила првог "постполитичког" председника

Сажетак: У овом тексту разматра се политички успон и победа на председничким изборима Бориса Тадића. Претресају се различити аспекти његове "формуле успеха": задобијање подршке моћних и утицајних, вешта предизборна стратегија и позитивна медијска слика у јавности. Анализира се појава Бориса Тадића као нови тренд на домаћој политичкој сцени, као победа политичког маркетинга, али и као улазак постполитике и постмодерне политике у Србију. Предмет анализе је и однос Тадићеве кампање према кампањама политичких противника, као и "историјски" ТВ дуел са Томиславом Николићем .

Кључне речи: Борис Тадић, Демократска странка, стратегија, маркетинг, постполитика

Александра Костић

ПРЕДСЕДНИЧКИ ИЗБОРИ У СРБИЈИ 2004: ЈЕДАН ФЕНОМЕНОЛОШКИ ПРИКАЗ

Сажетак: Аутор у првом делу рада анализира неке аспекте предизборног наступа главних председничких кандидата пре првог изборног круга. У другом делу се социо-политичка ситуација у Србији анализира преко паралелног приказа начина на који су водећи председнички кандидати разумевали и представљали неке од кључних политичких тема (Европа, историја, функција председника) током предизборне кампање 2004. године.

Кључне речи: кандидати, Тадић, Николић, Маршићанин, Карић, председник, историја, Европа

Зоран Стокић

ПОЛОЖАЈ ИНТЕРНО РАСЕЉЕНИХ ЛИЦА СА КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

Сажетак: Падом старог, социјалистичког друштвеног поретка у Србији и Црној Гори дошло је до напуштања старог система социјалне заштите, што је у условима дуготрајне економске кризе, праћене високом стопом незапослености, имало за последицу то да је велики део становништва Србије и Црне Горе остао без основних средстава за живот и принуђен да се ослања на стратегије преживљавања. Након промене режима у Београду 2000. године, наде угроженог дела становништва да ће путем економских реформи доћи до значајног побољшања њиховог материјалног положаја у великој мери су изневерене. Како је данас свима постало јасно да је спровођење адекватне социјалне политике предуслов успешног спровођења друштвених реформи, у овом тексту се на примеру положаја и статуса интерно расељених лица са Косова и Метохије (као најугроженијем слоју становништва Србије и Црне Горе), покушало показати да, на нетачној дефиницији положаја у коме се налазе угрожени слојеви становништва, није могуће планирати и спроводити адекватну социјалну политику.

Кључне речи: интерно расељена лица, граница сиромаштва, стратегије преживљавања, право на повратак, солидарност

Бојан Димитријевић

СРБИЈА ИЗМЕЋУ ЕВРОПСКЕ ДЕМОКРАТИЈЕ И БАЛКАНСКОГ СИНДРОМА

Сажетак: Три године након обарања Милошевићевог режима, Србија се налази у опасности да озбиљно оболи од "балканског синдрома". Њега одликују слаба демократија и неуспеле привредне реформе. У овом раду описује се стање у коме се налазе привреда и друштво Србије. Србија је на ивици да упадне у зачарани круг, у коме слабе институције доводе до неуспеха реформи, а ове доводе до даљег слабљења институција. Аутор се залаже за излазак из тог затвореног круга, а он је могућ једино расписивањем превремених избора и постизањем националног консенсуса о стратешким политичким и економским циљевима. Тај консензус довео би до изградње чврстих институција демократије, даљег спровођења реформи привреде и пуноправног чланства у Европској унији.

Кључне речи: транзиција, реформе, макроекономија

Миле Савић

ИНТЕЛЕКТУАЛАЦ И ГЛОБАЛНА ПОЛИТИКА

О реалности Гиденсове космополитске утопије у светлу Блеровог "трезвеног прагматизма"

Сажетак: Основни предмет овог рада јесте ангажман интелектуалца у политици, који аутор разматра на примеру Гиденсове улоге саветника Т. Блера. Аутор реконструише везу између друштвене теорије (Гиденс) и реалне политике (Блер) првенствено преко

анализе проблема глобализације. Ангажман интелектуалца у политици, сматра аутор, не разликује се од било чијег другог политичког ангажмана, тако да се и политика интелектуалног дискурса увек своди на реалну политику. Стога ни Гиденсов пример интелектуалца-саветника не показује у којој мери је политика потчињена аутономним сазнајним и моралним императивима, него више то у којој мери су сазнајна компетенција и морални назови подвргнути императивима реалне политике.

Кључне речи: интелектуалац-саветник, реална политика, реална утопија, "трезвени прагматизам", космополитска демократија

CONTENTS

Introduction

TOPIC OF THE ISSUE ELECTIONS

Milan Jovanovic

Political Ramifications of Electoral Legislation

Aleksandra Sajc

Election Abstainers Against a Façade Democracy

Milan Jovanovic

Electoral Reforms - the Case of Serbia

Mario Brudar

Elections in Kosovo 1990 - 2000

Dragana Antonijevic

Political Symbols in Vojislav Kostunica's 2000 Election Campaign

Jeb I. Adams

Serbia's Transition Through the Prism of Unsuccessful Presidential Elections from 2002 to 2003.

Djordje Vukadinovic

DECEMBER 2003 - ONE ALTERNATIVE SPRING OF SERBIAN DEMOCRACY

Slobodan Antonic

Serbia - Awash with Elections: from the 2003 Parliamentary Elections to the 2004 Presidential Elections

Branko Radun

How Serbia Got its First "Post-Political" President

Aleksandra Kostic

2004 Presidential Elections: a Phenomenological Review

Research

Zoran Stokic

The Status of Internally Displaced People from Kosovo and Metohija

Essays

Bojan Dimitrijevic

Serbia Between a European Democracy and the Balkan Syndrome

Mile Savic

The Intellectual and Global Politics

Confrontation

Vladimir V. Vodinelic

In connection with a(n) im(possible) implementation of the principle of the legal grasping of the past

Retrospection

Miodrag A. Jovanovic

The Disappearance of Former Yugoslavia in the Light of the International Law (Peter Radan, The Break-up of Yugoslavia and International Law)

Branislav Milosevic

Democracy for the 21st Century (Fareed Zakaria: The Future of Freedom)

Reviews

Zoran Konstantinovic

European Union's Enlargement to the East: Two Conflicting Opinions

(Erhard Busek: Die Europäische Union auf dem weg nach Osten, Hannes Hofbauer: Osterweiterung. Vom Drang nach Osten zur peripheren EU-Integration)

Slavisa Orlovic

The System vs. the Man

(Vojislav Stanovcic, Power and Freedom)

Mico Savic

Europe's Oblivion

(Simo Elakovic, Debates on Europe and Philosophy - towards the criticism of the traditional mind)

Danijela Zdravkovic

Modern Balkans Between the Past and the Future

(Qubisa R. Mitrovic, Modern Balkans in the Key of the Sociology of Social Changes)

Marijana Martinovic

Globalisation: For or Against?

(David Held & Anthony McGrew (2002): Globalization / Anti-globalization)

Dragan Petrovic

The Winds of Globalisation

(The Times of Globalisation: collection, produced by Milos Kne`evic)

Suzana Ignjatovic

The Beginning of the End of the Post-Socialist Transformation in Serbia

(Serbia at the end of a millennium: destruction of the state, changes and everyday life)

Jovan Ćiric

How to Cure a Social Cancer

(Slobodan Vukovic, Corruption and the Rule of Law)

ABSTRACTS

Milan Jovanovic

POLITICAL RAMIFICATIONS OF ELECTORAL LEGISLATION

Summary: The author analyses electoral systems as a rule of decision-making and representation and points to the problems in classifying different kinds of majority and proportional electoral systems. The author emphasises the electoral unit, the threshold, the manner of voting and the formula for transposing votes into mandates as the elements of the electoral system which have the greatest political influence on the political consequences of the electoral system, party system, parliament, government, etc. Interpreting Duverge's, Rea's, Lijphart's, Sartori's and Nolen's electoral determinism, the author points to the theoretical and empirical argumentation of the consequences of different electoral systems, their advantages and shortcomings. Simplicity, participation, aggregation, effectiveness and legitimacy - are the criteria in evaluating the expected and real consequences of the electoral system that the author uses to compare different electoral models, emphasising that electoral reforms are partial, party-motivated, lacking clear aims, all of which results in a combination of contradictory elements that produce effects opposite to those desired.

Key words: electoral systems, electoral unit, threshold, transposing votes into mandates, political ramifications of electoral legislation, electoral reforms

Aleksandra Sajc Antonic

NON-VOTERS ARE AGAINST FAÇADE-DEMOCRACY

Contributions to understanding the elections in Serbia

Summary: Searching for a more realistic conceptual and methodical framework for exploring voting behaviour in the post-communist countries, in this paper I speak primarily about voters in Serbia, and the nineteen nineties. The observed continuity in conceptualization of vote, and in pushing the non-voters into the background of surveys and analyses, might lead to a distorted picture of the electorate as a whole, as well as to misjudgements on its capacity for democracy. Therefore it is important to broaden consistently the concept of vote (to include other meanings besides support for the best party), and to include non-voters more often into analyses (even when they are not directly the research subject). That would enable us to explore more realistically and accurately the past, and, which is perhaps even more important, the future voting behaviour in Serbia, namely to found deeper understanding of the electoral results at the end of 2003. Actually, consistence of democracy depends not on the voters only, but on the

parties as well.

Key words: non-voters, electorate as a whole, democracy, parties.

Milan Jovanovic

ELECTORAL REFORMS - THE CASE OF SERBIA

Summary: In one decade Serbia applied almost all of the most widely spread types of electoral systems. Only two electoral cycles for the central representative body were held on the same electoral model. The consequences of electoral legislation on the party system, on the functioning of the parliament and government, were not in line with the parties' expectations, while conflicts between parties in the past decade centred around the electoral system reform. Not one electoral system managed to achieve more than two of the functions that it is expected to: simplicity, participation, aggregation and effectiveness, representation and legitimacy. All electoral reforms were under the strong influence of party self-interests. The attention is now focused on the need for a thorough reform of all elements of electoral legislation, and, along with that, only on the registering of voters, the threshold and on testing the public to establish whether it would accept some of the different kinds of combined majority-proportional model. The author presents his proposals on how to make voter rolls, points to the problems that lowering the threshold could have on the fragmentation of the party system and presents his proposals on how to minimize the potential of the small parties for blackmail; he warns of the potential consequences of introducing a trench electoral model.

Key words: electoral system, political consequences of electoral legislation, electoral reform, registering of voters, threshold

Mario Brudar

ELECTIONS IN KOSOVO 1990 - 2000

Summary: The author is of the opinion that elections held in Kosovo and Metohija during this period of time are characterised by four things: the Albanians' boycott, the Serb population's support for Milosevic and the Socialists, political parties' lack of organisation and interest in Kosovo and the Socialists' electoral fraud. All of these characteristics made it possible for the Socialists to use Kosovo and Metohija, for a period of ten years, as a reservoir of votes that they would reach for whenever the need arose and so manage to stay in power. In a brief outline the author explains the reasons for each of these characteristics, while he uses short descriptions and analyses of elections held between 1990 and 2000 to point to the examples of electoral fraud in Kosovo which, having in mind their scope, threw into question the regularity of all elections held in Milosevic's Serbia.

Key words: elections, Socialists, fraud, manipulation, Milosevic, Serbs, opposition

Dragana Antonijevic

SOME SYMBOLIC ELEMENTS IN VOJISLAV KOSTUNICA'S ELECTION CAMPAIGN

Summary: In this paper six aspects of Mr Kostunica's election campaign were considered: first of all, the psychological profile of Kostunica as perceived in public; second, the symbolic key in which Kostunica was presented; third, the ceremonial character of the election campaign; next, the emotional reactions of people in direct contact with Kostunica; then, the important element which is the political discourse used by Kostunica in his public speeches, which contained symbols of historical and national tradition, as well as sacral dimension; and finally the intriguing occult dimension of the campaign.

Analysis relied on texts published in independent daily and weekly papers; on public opinion polls; on television commercials and video footage of Mr Kostunica's campaign whose motto was "Face to Face with Voters". The campaign was treated as a kind of political ritual. In this campaign symbols were drawn from at least two spheres: the chosen corpus of Serbian society's historical, national and democratic tradition, which refers to the period 1804-1918; and, on the other hand, the transcendental (sacral and occult) dimension as a support in establishing the legitimacy of a government.

Key words: Election Campaign, Symbolic Elements, Tradition, Sacral and Occult dimension in the campaign

Jeb E. Adams

SERBIAN TRANSITION THROUGH THE LENS OF PRESIDENTIAL ELECTIONS 2002-2003

Summary: The aim of this paper is to look into the reasons why Serbia cannot elect a president and attempt to assess if this inability (as viewed in the West) has led to democratic stagnation. The first part of this paper determines if Serbia possesses democratic tradition and decide whether the existence (or lack-there-of) such a tradition can help explain why Serbia is unable at this moment to elect a president. The second aspect of this paper addresses Serbian political culture. This section determines if current Serbian political culture is prone to historically determined authoritarian conformity; or if it is rational in its forming of choices. As in the first part of this paper, this section attempts to uncover the reason why Serbia is unable to elect a president by way of analyzing Serbian political culture. The final section of this paper focuses on what many transitologists refer to as a period of disenchantment. The notion of disenchantment can best be described as the societal low felt after the initial euphoria of (in this case) the ousting of former President Slobodan Milosevic and the installment of a new pro-democratic government. This section addresses the idea of disenchantment in today's Serbia, thereby concluding if it is in fact a valid reason why the Serbian electorate has failed to elect a president.

Key words: elections, transition, political culture, disenchantment.

Djordje Vukadinovic

DECEMBER 2003 - ONE ALTERNATIVE SPRING OF SERBIAN DEMOCRACY

Summary

Author analyses the results of parliamentary elections held in December 2003 and the circumstances that led to forming Kostunica's Government. He argues that the outcome of these elections were substantially determined by series of unsuccessful presidential elections, including November elections that brought victory to SRS candidate Tomislav Nikolic against DOS candidate Dragoljub Micunovic. Mentioned parliamentary elections were the first really

free, democratic and fair elections in Serbia and author contents that aspect - along with overthrowing of DOS Cabinet - is too often neglected. Finally, he concludes that Vojislav Kostunica, in spite of relatively poor results, and widespread disbelief in his capabilities as a lider, has very succesfully resolved political crisis in Serbia and thus provided a good ground for regeration of his political persona and his party.

Key words: Serbia, elections, Parliament, Government, democratic block, DOS, SRS, DSS, Kostunica.

Slobodan Antonic

SERBIA - AWASH WITH ELECTIONS: FROM THE 2003 PARLIAMENTARY ELECTIONS TO THE 2004 PRESIDENTIAL ELECTIONS

Summary: The text explains the political course of events in Serbia between the 2003 parliamentary elections and presidential elections held in 2004. The two major events in which one recognises the behaviour of the main political players in Serbia are: 1. the formation of a coalition government following the 2003 parliamentary elections, and 2. the formation of political coalitions prior to the 2004 presidential elections. The behaviour of political players and voters is explained by the fact that there are three main lines of rifts in Serbia's politics. The two deeper are known as "the Djindjic line" (on the Left) and "the Milosevic line" (on the Right) while the shallower (in the centre) is called "the axis of Kostunica". The general conclusion is that these rifts will probably continue to determine the behaviour of political players in Serbia.

Key words: electoral coalitions, post-electoral coalitions, rifts

Branko Radun

2004 PRESIDENTIAL ELECTIONS

How Serbia got its first "post-political" president

Summary: The text focuses on Boris Tadic's political rise and victory in the presidential election. It analyses various aspects of his "formula of success": winning the support of the powerful and influential, effective election campaign strategy and a positive media picture in the public. It analyses Boris Tadic's appearance as a new trend on the local political scene, as a victory of political marketing, but also as a breakthrough of post-politics and post-modern politics in Serbia. The analysis also focuses on the relationship between Tadic's campaign and those of his political rivals, and on the "historic" televised debate with Tomislav Nikolic.

Key words: Boris Tadic, Democratic Party, strategy, marketing, post-politics

Aleksandra Kostic

PRESIDENTIAL ELECTIONS IN SERBIA IN 2004: A PHENOMENOLOGICAL REVIEW

Summary: In the first part of the text the author analyses some of the aspects of the main presidential candidates' public appearances in the election campaign prior to the first round of elections. In the second part of the text the socio-political situation in Serbia is analysed through a parallel review of the way in which presidential candidates grasped and presented some of the key political issues (Europe, history, the function of the president) in the 2004 election campaign.

Key words: candidates, Tadic, Nikolic, Marsicanin, Karic, president, history, Europe

Zoran Stokic

STATUS OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS FROM KOSOVO AND METOHIA IN SERBIA AND MONTENEGRO

Summary: The end of the socialistic regime and the old social security system, in Serbia and Montenegro, together with a long-term economical crises and huge unemployment rate led vast majority of population into some kind of survival strategy. After the Milosevic's regime change in 2000 hopes in better standard were betrayed and this had as a consequence massive turn of the election body to the right hand side parties, which election programs were based on demagogy and social parole. It is clear that adequate social politic makes ground for successful social reform. This thesis was elaborate in this paper on the example of social position and status of internally displaced persons from Kosovo and Metohija (as a most vulnerable part of population). It was shown that misrepresentation of their position was not a good basis for planning and implementing of a adequate social politics.

Keywords: internally displaced persons, poverty limit, survival strategy, right to return, solidarity

Bojan Dimitrijevic

SERBIA BETWEEN A EUROPEAN DEMOCRACY AND THE BALKAN SYNDROME

Summary: Three years after the ouster of Milosevic Serbia faces the danger of coming down with the "Balkan syndrome". It is characterised by a weak democracy and unsuccessful economic reforms. Explained in the text is the current situation in Serbia's society and economy. Serbia is on the verge of getting caught in a vicious circle in which weak institutions lead to unsuccessful reforms which, in turn, lead to the wakening of institutions. The author emphasises the need to break the vicious circle, which is possible to achieve only by calling early elections and reaching a national consensus on strategic political and economic aims. This consensus would lead to the formation of strong institutions of democracy, further economic reforms and full membership with the European Union.

Key words: transition, reforms, macro-economy

Mile Savic

THE INTELLECTUAL AND GLOBAL POLITICS

The reality of Giddens' cosmopolitan utopia in the light of Blair's "sober pragmatism"

Summary: The text focuses on the intellectuals' engagement in politics, which the author analyses using the example of Giddens' role as T. Blair's advisor. The author reconstructs the relationship between the social theory (Giddens) and real politics (Blair) mainly by analysing the problem of globalisation. The author is of the opinion that the intellectuals' engagement in politics is no different than anyone else's political engagement, so the policy of the intellectual discourse always boils down to real politics. Therefore, Giddens' example of an intellectual-advisor fails to show to what extent politics are subordinated to autonomous cognitive and moral imperatives but rather indicates the extent to which cognitive competence and moral beliefs are subordinated to the imperatives of real politics.

Key words: intellectual-advisor, real politics, real utopia, "sober pragmatism", cosmopolitan democracy